

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Aktuality v oblasti strategického plánování a řízení rozvoje regionů

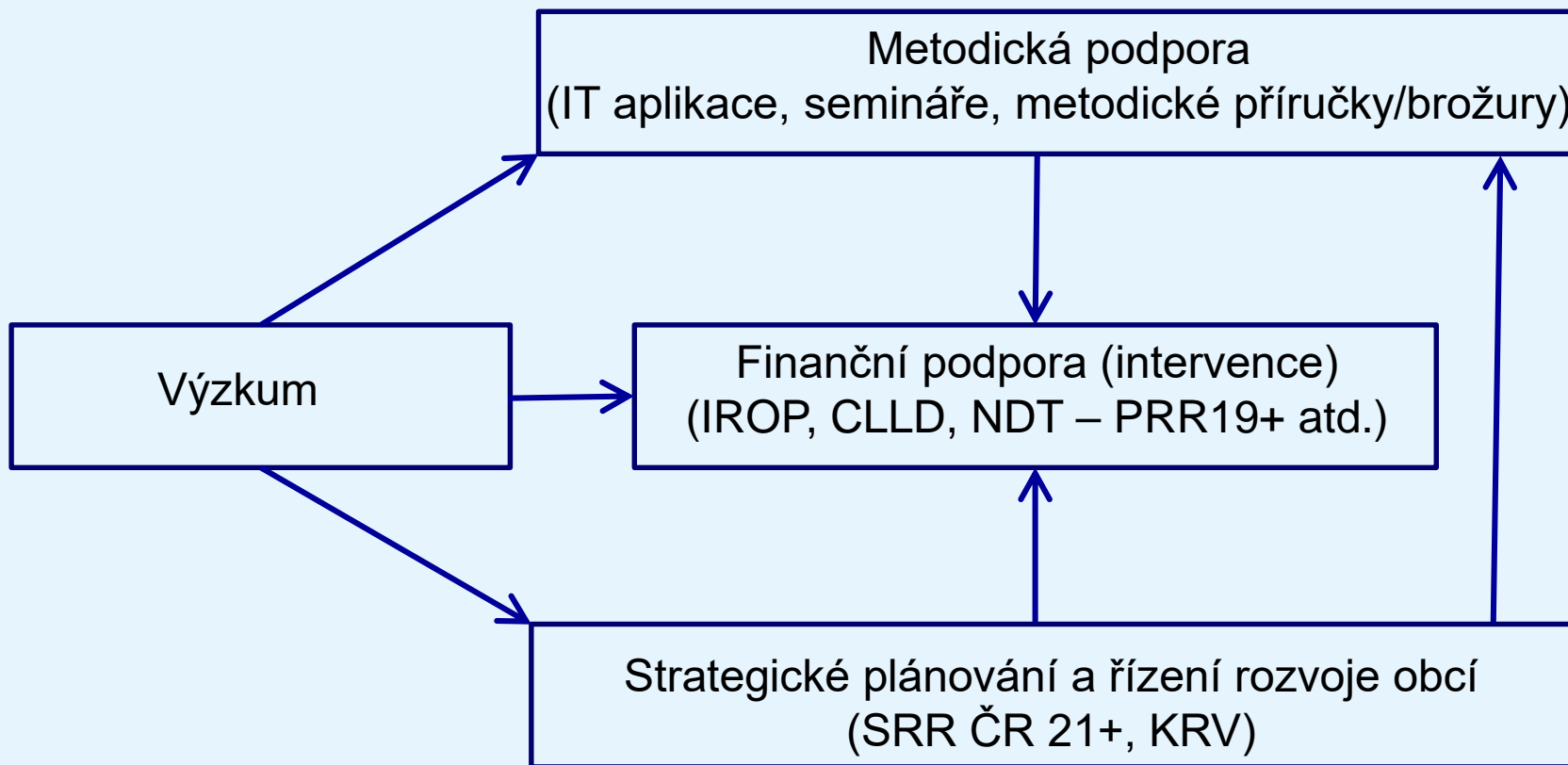
Richard Nikischer

Seminář pro obce, DSO a MAS
14. listopadu 2019, Mělník

Podpora obcí

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ věcné zaměření a její implementace

Co je SRR ČR 21+?

- Národní strategický dokument
- Určuje cíle české regionální politiky v horizontu 7-10 let
- Vytváří podmínky pro rozvoj regionů, měst a venkova
- Navrhuje opatření, které reagují na potenciál a specifičnost regionů
- Stanovuje indikátory a hodnotí účinnost regionální politiky
- Reaguje na regionální politiku EU

Co nová SRR ČR 2021+ přinese?

Státní správa

- ✓ vodítko pro realizaci řešení „šitých na míru“ pro různé typy území v rámci resortních politik

Kraji

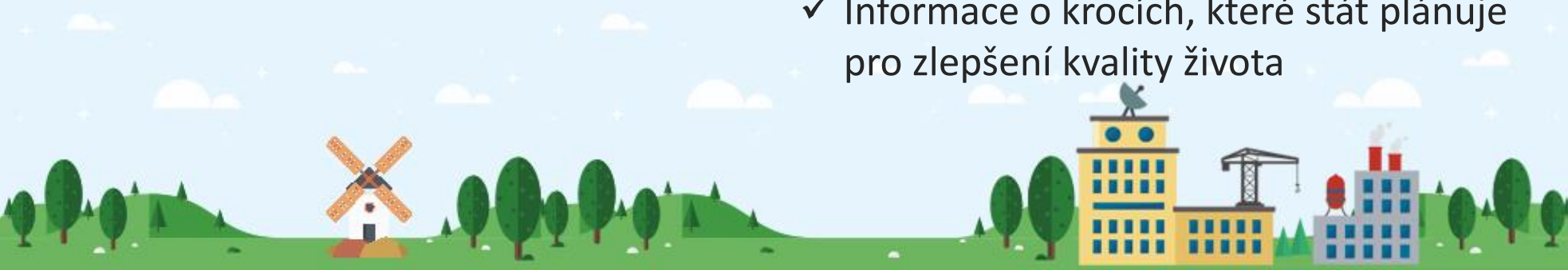
- ✓ definice základního střednědobého směřování regionální politiky, z nichž mohou kraje vycházet

Obci

- ✓ Informaci, kde a jak pomůže obcím směřování regionální politiky státu

Občanovi

- ✓ Informace o krocích, které stát plánuje pro zlepšení kvality života

Základní strategické směřování SRR ČR 21+

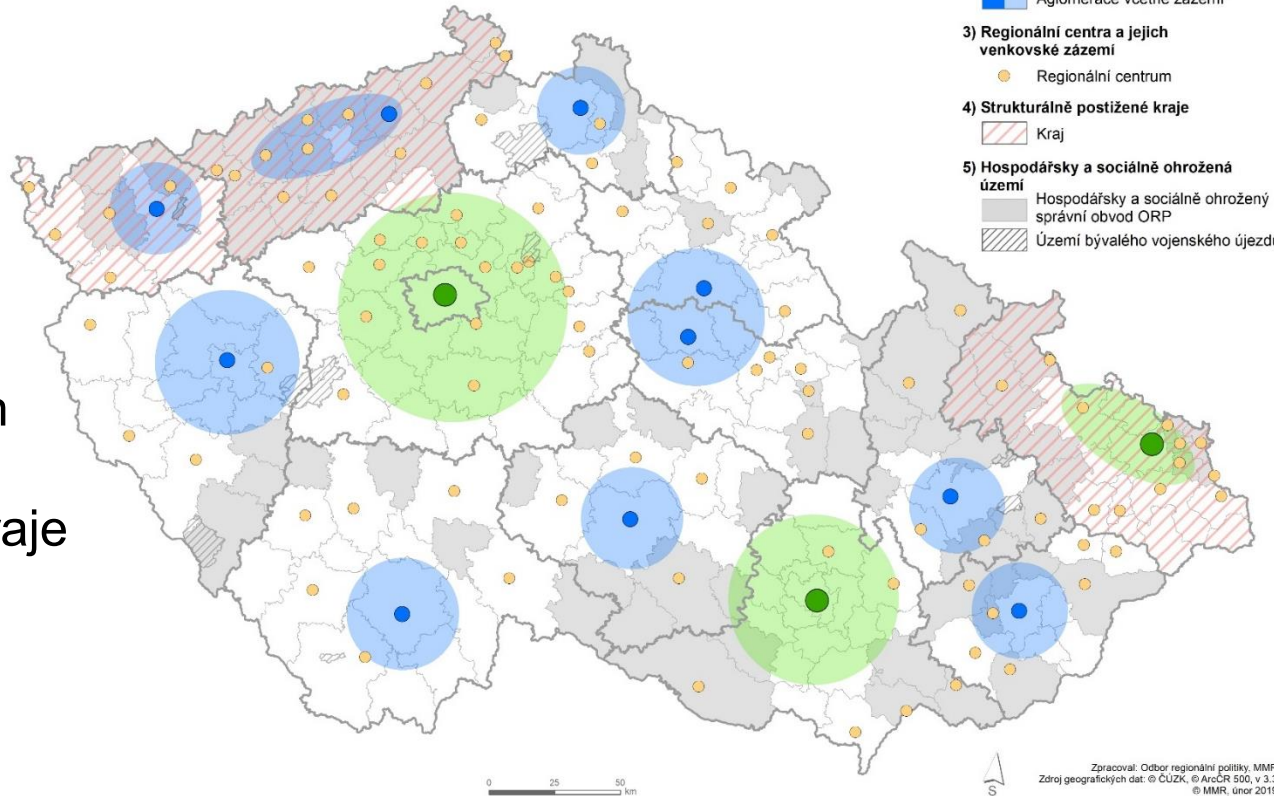
- Zajistit **regionům podporu "šitou"** na míru
- Podpořit **zohlednění územní dimenze v rámci sektorových politik**
- Rozvíjet strategické plánování na bázi **funkčních regionů**
- Posilovat **spolupráci aktérů** v území
- Zlepšovat **koordinaci strategického a územního plánování**
- Rozvíjet **SMART řešení**
- Zlepšovat **práci s daty** v oblasti regionálního rozvoje

Struktura návrhové části SRR ČR 2021+

NÁVRH VYMEZENÍ ÚZEMÍ PRO ÚČELY SRR 21+

- 1) **Metropolitní území**
Metropole včetně zázemí
- 2) **Aglomerace**
Agglomerace včetně zázemí
- 3) **Regionální centra a jejich venkovské zázemí**
Regionální centrum
- 4) **Strukturálně postižené kraje**
Kraj
- 5) **Hospodářsky a sociálně ohrožená území**
Hospodářsky a sociálně ohrožený správní obvod ORP
Území bývalého vojenského újezdu

Vize

Globální cíl

Strategický cíl

- Metropolitní území
- Agglomerace
- Regionální centra a jejich venkovské zázemí
- Strukturálně postižené kraje
- Hospodářsky a sociálně ohrožená území
- Veřejná správa

Specifický cíl (tematický cíl)

Typová opatření

Vize Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

- Regiony efektivně zhodnocují svůj rozvojový potenciál,
- zvyšuje se jejich sociální stabilita,
- konkurenceschopnost má trvalý, stabilně rostoucí trend,
- a zlepšují se podmínky pro kvalitní život všech obyvatel a prosperitu firem.
- Jsou respektovány principy udržitelného rozvoje a limity životního prostředí.
- Všechny regiony jsou nad průměrem EU, nebo se mu přibližují v ekonomickém smyslu i v kvalitě života a v přitažlivosti a konkurenceschopnosti jsou na předních místech ve střední Evropě.

Strategické cíle SRR 21+

Metropolitní území

- Tahouni ekonomiky
- Respektování sociálních a environmentálních limitů
- Zaměření na progresivní obory

Aglomerace

- Významná krajská hospodářská, kulturní a akademická centra
- Kvalitní dopravní napojení

Regionální centra a jejich venkovské zázemí

- Pilíře české sídelní soustavy
- Centra dojížděky
- Populační a ekonomická stabilita
- péče o krajinu

Strukturálně postižené regiony

- Hospodářská transformace na konkurenceschopné obory
- Efektivní řešení sociálních a environmentálních problémů

Hospodářsky a sociálně ohrožená území

- Zajištění dobré kvality života
- Fungující místní ekonomika
- Úspěšné lokální firmy

Veřejná správa

- Zohlednění územní dimenze
- Smart řešení
- Koordinace strategického a územního plánování

Metropolitní území, Aglomerace

příklady navrhovaných typových opatření

Rozvíjet kapacity VaVal a podporovat setrvání talentů a špičkových vědeckých pracovníků

- Podpora rozvoje VaV center, výzkumných infrastruktur, investice do technického vybavení, spolupráce se zahraničím, aplikační sférou, podnikatelskou a průmyslovou základnou

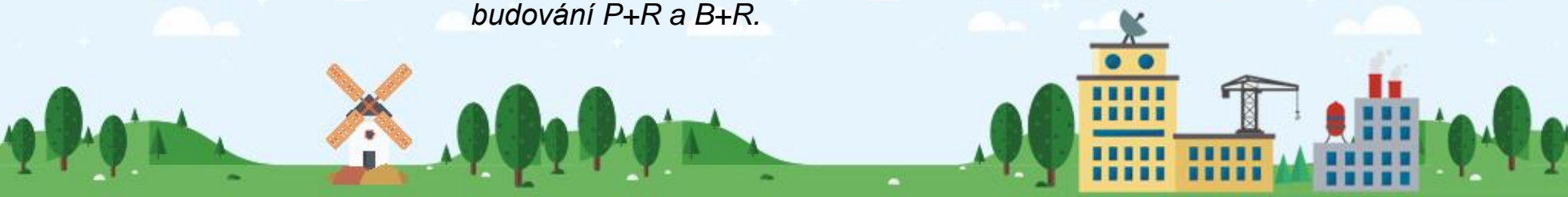
Zlepšit postavení a význam firem v rámci globálních sítí

- Podpora kvality podnikatelského prostředí, zlepšení pozice firem v dodavatelských řetězcích, podpora firem pro zvyšování přidané hodnoty jejich produkce, rozvoj podnikání, internacionalizace

Lépe integrovat systém veřejné dopravy a rozvíjet městskou mobilitu

- Zajištění dostatečné kapacity tratí pro hromadnou dopravu, zvýšení dopravní provázanosti a tarifní integrace jednotlivých typů veřejné dopravy. Podpora budování P+R a B+R.

Regionální centra a jejich venkovské zázemí: příklady navrhovaných typových opatření

Diverzifikace ekonomických činností v regionálních centrech a jejich zázemí

- *Modernizace stávajících firem, podpora příchodu investorů/pobídkami, podpora rozvoje specializovaných služeb pro zahraniční investory, podpora rozvoje mikro, malých, středních podniků, přesnos inovací, znalostí do území*

Revitalizace brownfields

- *Podpora brownfields k rekultivaci pro zemědělskou a průmyslovou činnost, veřejné služby či cestovní ruch (nutné brát v úvahu existence ekologických zátěží, struktura vlastníků, oddlužení ...)*

Zlepšit dostupnost vysokorychlostního internetu

- *Zajistit podporu dostupných služeb poskytovaných prostřednictvím internetu s jeho užitím v oblastech dosud nepokrytých, napomáhat zvyšování parametrů přenosové sítě*

Strukturálně postižené kraje: příklady navrhovaných opatření

Program zaměřený na regenerace specifických brownfieldů ve městech a obcích

- *Rozsáhlá území různého charakteru (průmyslové, dopravní, ...)*
- *Vytváření programů pro regeneraci specifických brownfieldů*
- *Vznik nových městských nebo hospodářských aktivit*

Specifická podpora výzkumu

- *Rozvoj vědecko-výzkumných kapacit v regionech*
- *Podpora růstu inovační výkonnosti*
- *Dosažení aplikovatelných výstupů*

Hospodářsky a sociálně ohrožená území: příklady navrhovaných typových opatření

Podpora drobného podnikání a malých a středních podniků

- *Mapování příležitostí pro podnikání (projekty spolupráce, sdílená ekonomika), formou finančních podpor (např. mikrofinancování podniků, drobné pobídky, lokální značky, řemesla, sociální podniky). Propojování nástrojů finanční podpory rozvoje podnikání s nástroji podpory zaměstnanosti*

Posilovat lokální zaměstnávání v rámci veřejných investic

- *Zadávání veřejných zakázek za využití tzv. sociálně odpovědného veřejného zadávání, při kterém je přispíváno i k řešení obecnějších celospolečenských cílů či sociálních aspektů*

Zajistit dobrou dopravní dostupnost

- *Zajištění dopravní obslužnosti v odlehlých a obtížně dostupných lokalitách (krajské plány dopravní obslužnosti), a to i alternativními způsoby (obsluha zastávek prostřednictvím spojů na zavolání), podpora objednání dopravy pro obce nad rámec krajské objednávky*

Veřejná správa v regionálním rozvoji: příklady navrhovaných typových opatření

Pozitivní motivace pro společné strategické plánování

- *Více motivovat obce a kraje pro plánovitou podporu rozvoje území na bázi funkčních regionů*

Efektivně realizovat správní agendy

- *Vyšší uplatnění hledisek frekvence agend a výkonů při jejich realizaci při využití prostředků na územní rozvoj a jeho správu. Optimalizací dělby kompetencí mezi různými úrovněmi veřejné správy lze současně snížit náklady na výkon správy*

Rozvíjet spolupráci mezi obcemi při výkonu veřejné správy

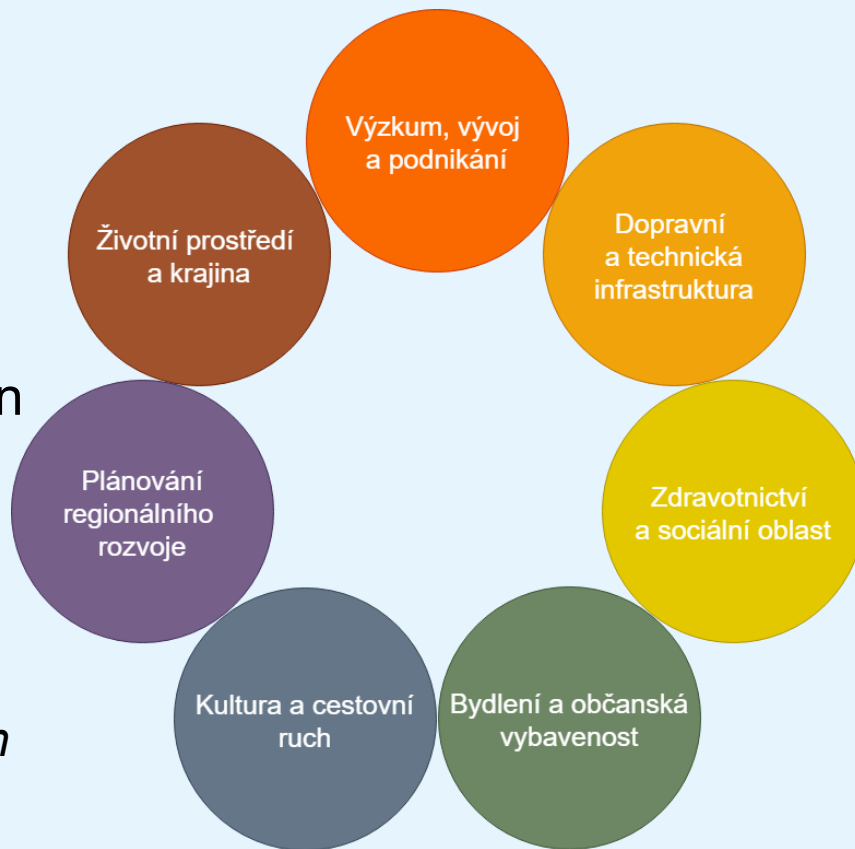
- *Zvýšená podpora dobrovolné spolupráce obcí v rámci správního obvodu ORP a zvýšení koordinační úlohy obcí s rozšířenou působností vykonávané v přenesené působnosti při řešení problémů územního rozvoje. Rozšiřovány i organizační a právní formy*

Akční plány SRR ČR 2021+

- implementační dokument SRR
- smyslem je vytvořit aktivity „šité“ na míru jednotlivým typům území
- rozpracování typových opatření do forem aktivit
- zřízení expertních (pracovních) skupin pro formulaci aktivit, viz. schéma
- projednání aktivit v rámci pracovních skupin a platforem
- součást regionálně-specifické aktivity (*pozn. pro území strukturálně postižených regionů jsou zpracovány souhrnné akční plány Strategie restrukturalizace*)

Koncepce rozvoje venkova

Koncepce rozvoje venkova

- Potřeba koncepčního přístupu k rozvoji venkovských oblastí ČR – různorodé, ale spojují je některé společné rozvojové problémy a potřeby
- Jednotná koncepce rozvoje venkovských oblastí – jasná vize a cíle
- Základní koncepční materiál pro strategické řízení rozvoje venkova ze strany MMR
- Rozpracovává územní dimenzi podpory regionálního rozvoje ve vztahu k venkovu, a to i s ohledem na různorodost venkova

Koncepce rozvoje venkova

- Implementace řešena prostřednictvím samostatných prováděcích dokumentů – zejména Akčních plánů SRR ČR21+, okrajově jiných (jmenovitě AP Adaptační strategie – některé aktivity v oblasti ŽP)
- Na úrovni AP SRR ČR21+ KRV základem pro stanovení aktivit pro rozvoj venkova, včetně jejich územní dimenze
- Jedna organizační složka – nastavení koncepce rozvoje (KRV) → detailů implementace (AP SRR) → důležitých implementačních nástrojů (CLLD, PRR19+)
- Platnost 2021–27 (v souladu s programovým obdobím EU a SRR) – možnost dřívější aktualizace – významné změny 1) v socioekonomických podmínkách, 2) v nastavení regionální politiky státu (SRR ČR21+)

KRV – Struktura

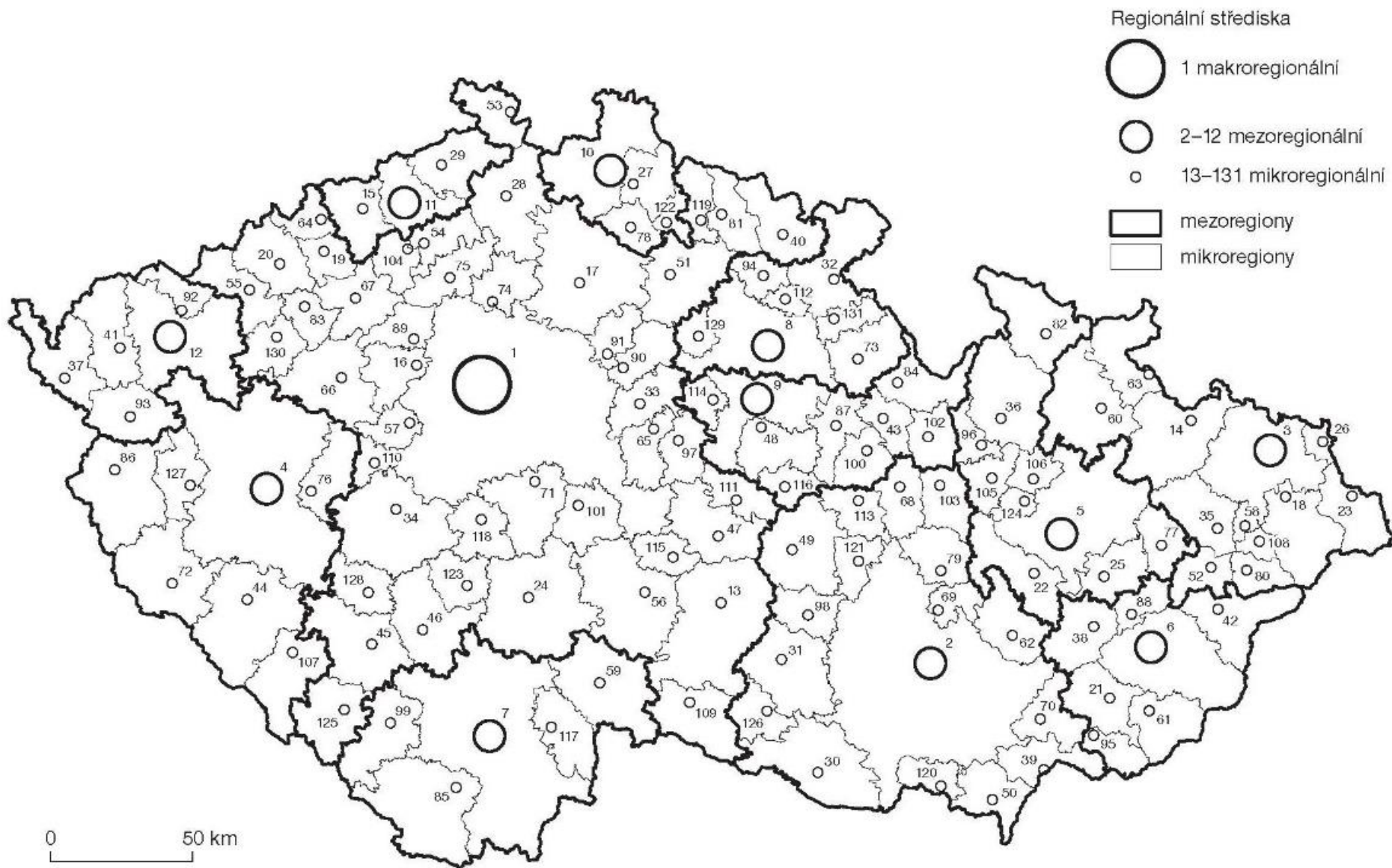
- Úvod
- Definice venkova (vymezení zájmového území Koncepce)
 - Diskuze vymezení venkova
 - Vymezení zájmového území Koncepce
- Analytická část
 - Socioekonomická situace venkova (obyvatelstvo/vybavenost/hospodářství → syntéza)
 - Typologie venkova
 - Analýza problémů a potřeb venkova (3 šetření problémů a potřeb → syntéza)
- Strategická část
 - Principy a cíle rozvoje venkova na nadnárodní úrovni
 - Vize a strategické cíle rozvoje venkova ČR
 - Specifické cíle a aktivity rozvoje venkova ČR
- Implementace
 - Aktéři rozvoje venkova – implementační subjekty
 - Hlavní nástroje rozvoje venkova
- Přílohy

- Vymezení zájmového území Konceptce
 - socioek. regionalizace ČR od Hampla a Marady
 - zájmové území KRV jako geografický prostor zahrnující obce, které nejsou středisky – implicitní vymezení, zohledňuje prostorové vztahy mezi jednotlivými obcemi a míru jejich centrálních funkcí/"střediskovosti"
 - venkovem ty obce, které nemají v sídelním systému významnější postavení, neplní centrální funkce, příp. pouze v malém rozsahu, a nevytvářejí si vlastní zázemí většího rozsahu
 - zohlednění funkčních prostorových vztahů

Zdroj: Hampl, M., Marada, M. (2015): Sociogeografická regionalizace Česka. Geografie, 120, č. 3, s. 397–421.

- Socioekonomická situace venkova (socioekonomická analýza)
 - 3 hlavní oblasti (obyvatelstvo, vybavenost, hospodářství) a jejich syntéza
 - zdroj dat především projekt *Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů*, ale i další projekty a analýzy (např. analýza ÚZEI, projekt Trendy vývoje a struktury měst a obcí)

- Typologie venkova

- » typologie jako kombinace vnitřního a vnějšího rozvojového potenciálu SO ORP
- » typologie jako základ pro územní dimenzi cílů a aktivit KRV
- » pomocí faktorové analýzy vyhodnoceno 32 vzájemně nezávislých socioekonomických ukazatelů, původní soubor analyzovaných ukazatelů mnohem širší (velká část z nich analyzována v socioekonomické analýze)
- » v rámci faktorové analýzy zkonstruovány dva faktory, přičemž jeden z nich vyjadřuje vnější podmínky, resp. míru exponovanosti území, a druhý vnitřní podmínky, definovány především kvalitou lidských zdrojů

Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů, podpořeno z programu BETA 2, TA ČR

KRV – Analytická část

- Analýza problémů a potřeb venkova
 - výsledky tří původních šetření problémů a potřeb
 - Analýzy potřeb měst a obcí ČR
 - Analýzy programů rozvoje obcí v aplikaci ObcePRO
 - Šetření problémů a potřeb území MAS
 - syntéza výsledků tří šetření – při zohlednění socioekonomické analýzy – definice hlavních problémových okruhů – základ pro stanovení cílů KRV (strategické části)
 - nedostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel
 - málo výkonná a nedostatečně diverzifikovaná ekonomika venkova
 - zhoršující se životní prostředí a negativní dopady klimatické změny
 - nedostatečné strategické plánování a nevyužívání potenciálu spolupráce obcí
 - nedostatečný lidský a sociální kapitál venkova

- Principy a cíle rozvoje venkova na nadnárodní úrovni
- Vize venkova

„V roce 2027 je venkov územím, ve kterém se dobře žije a o němž se říká, že se v něm dobře žije“

KRV – Strategická část – cíle

1. Lidé: Stabilní populace venkovských oblastí charakteristická vysokým lidským a sociálním kapitálem zajišťující dynamický endogenní rozvoj venkova

1.1. Vzdělaní lidé: Vzdělané obyvatelstvo venkova připravené na potřeby trhu práce v příslušných venkovských oblastech a stimulující společenský a kulturní život na venkově

1.2. Komunitní život: Intenzivní komunitní život na venkově přispívající k růstu sociálního kapitálu a vytvářející podmínky pro volnočasové využití obyvatel venkova

1.3. Integrace: Prostorově a sociálně integrované venkovské oblasti bez prostorově a sociálně vyloučených lokalit

2. Sídla: Dostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel zajišťující kvalitní život obyvatel a vytvářející možnosti pro hospodářský rozvoj venkova

2.1. Doprava: Snadná dopravní dostupnost venkovských sídel spočívající v dobré dopravní obslužnosti obyvatel venkova a vytvářející podmínky pro jeho hospodářský rozvoj

2.2. Technická infrastruktura: Kvalitní technická infrastruktura venkovských sídel umožňující kvalitní život obyvatel venkova a vytvářející podmínky pro jeho hospodářský rozvoj

2.3. Veřejná prostranství: Atraktivní veřejná prostranství tvořící platformu pro sociální život

2. Sídla: Dostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel zajišťující kvalitní život obyvatel a vytvářející možnosti pro hospodářský rozvoj venkova

2.4. Občanská vybavenost: Dostatečná občanská vybavenost venkovských sídel zajišťující kvalitní život obyvatel venkova

2.5. Památky: Udržované kulturní památky, turisticky přívětivé a dostupné, zvyšující potenciál pro realizaci cestovního ruchu na venkově a stimulující duchovní život a regionální identitu venkovanů

3. Životní prostředí: Zdravé, rekreačně atraktivní, biologicky rozmanité a klimaticky stabilní životní prostředí venkova

3.1. Redukce znečištění: Venkov jako prostor, kde je minimalizována produkce odpadu a znečištění a eliminován jejich dopad na kvalitu životního prostředí

3.2. Voda: Stabilizovaný vodní režim venkovské krajiny

3.3. Půda: Kvalitní půda odolávající různým formám eroze a vytvářející podmínky pro realizaci různorodých zemědělských činností, ochrana krajiny a ochrana prostředí před přírodními hrozbami

4. Ekonomika: Výkonná, stabilní a diverzifikovaná ekonomika venkova umožňující seberealizaci obyvatel venkova a tvořící důležitou složku hospodářské základny státu

4.1. Diverzifikovaná ekonomika: Diverzifikovaná ekonomická základna venkova odolávající hospodářským recesím a umožňující seberealizaci obyvatel venkova v různých oblastech hospodářství služeb

4.2. Konkurenceschopná ekonomika: Konkurenceschopná ekonomika venkova založená na podnicích využívajících znalosti a inovace

5. Plánování a spolupráce: Rozvinuté víceúrovňové strategické plánování a řízení rozvoje založené na znalostech a úspěšná spolupráce obcí

5.1. Strategické plánování a řízení: Rozvinuté víceúrovňové strategické plánování a řízení rozvoje venkovských oblastí založené na znalostech

5.2. Spolupráce obcí: Úspěšná spolupráce obcí při výkonu veřejné správy a rozvoji venkovského území

KRV – rámcová Implementační část

- Definice hlavních aktérů rozvoje venkova, a to ve vztahu k jednotlivým Specifickým cílům Koncepce.
- Popis důležitých nástrojů podpory rozvoje venkova – prostřednictvím těchto nástrojů budou z velké části realizovány aktivity Koncepce

	LIDÉ			SÍDLA				ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			EKONOMIKA		PLÁNOVÁNÍ A SPOLUPRÁCE		
	1.1. Vzdělání obyvatelstva venkova připravené na potřeby trhu práce v příslušných venkovských oblastech a stimulující společenskou a kulturní život na venkově	1.2. Integrovaní komunitního života na venkově: přispívající k růstu místního občanského sdružení a vytvářející podmínky pro volnočasové využití obyvatel venkova	1.3. Prostorové a sociálně integrované venkovské oblasti bez prostorové a sociálně vyloučených lokalit	2.1. Stanovina dopravní dostupnost venkovských sídel spočívající v rozvoji místní dopravní infrastruktury a vytváření podmínek pro jeho hospodářský rozvoj	2.2. Kvalita technická infrastruktura venkovských sídel umožňující kvalitní život obyvatel venkova a vytvářející podmínky pro jeho hospodářský rozvoj	2.3. Aktivní veřejná správa: prostředí vhodné pro komunitní život	2.4. Dostupná občanská vybavenost venkovských sídel zajišťující kvalitní život obyvatel venkova	3.1. Venkov jako prostor, kde je minimalizována produkce odpadu a znečištění a dimnován jejich dopad na kvalitu životního prostředí	3.2. Stabilizovaný vodní režim venkovské krajiny	3.3. Kvalita: přídá odvětví různých forem eroze a vytvářející podmínky pro realizaci různých zemědělských činností, ochrana krajiny a ochrana prostředí před přírodními hrozbami	4.1. Diversifikace ekonomiky: příkladem venkova odvětví je například cestovní a ubytovací ekonomika, obnova venkova v různých oblastech hospodářství služeb	4.2. Konkurenceschopná ekonomika venkova založená na podniku využívající znalosti a inovace	5.1. Rozvíjení víceúrovňové strategické plánování a řízení rozvoje venkovských oblastí založené na znalostech	6.1. Úspěšná spolupráce obcí při výkonu veřejné správy a rozvoji venkovského území	
Veřejný sektor															
MMR	X	X	X	X	X	X	X	X						X	X
MZE	X	X			X	X		X		X					
MŽP	X							X	X						
MPSV	X	X	X												
MD				X		X									
MPO					X							X	X		
MŠMT	X	X	X												
MV	X													X	X
MF							X								
MK	X	X			X			X				X	X		
obce, DSO, kraje	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X
Podnikatelský sektor															
AgK ČR	X							X	X	X		X	X		
HK ČR	X			X	X	X	X					X	X		
SVTA									X	X	X	X	X		
ASZ ČR	X								X	X	X	X	X		
ZS ČR	X								X	X	X	X	X		
SEZ ČR									X	X	X	X	X		
AMPS ČR	X				X	X	X	X				X	X		
SOCR					X	X	X	X				X	X		
LFA ČR									X	X	X				
Neziskový sektor															
SPOV	X	X	X			X			X	X	X			X	X
SMS ČR	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X
SMO ČR	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X
MAS	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Krajská InnoC, RRA	X				X	X			X		X	X	X	X	
Krajská ČR								X				X	X		

Děkuji za pozornost

Richard Nikischer
odbor regionální politiky
Ministerstvo pro místní rozvoj

